

Как се печели „Млади преводачи“

Мадлен Илиева носи втори пореден успех за Езиковата гимназия в Кюстендил от конкурса на Еврокомисията

Гая МЛАДЕНОВА

Мадлен Илиева от Езиковата гимназия „Д-р Петър Берон“ в Кюстендил е българският победител в състезанието „Млади преводачи“ на Европейската комисия. С превода си от английски на български тя изпреварва 73 свои връстници от 16 училища в страната. Тя ще получи своето отличие на церемония в Брюксел на 6 април заедно с победителите от всички 28 страни членки на ЕС. Езиковата гимназия в Кюстендил излъчва победител в конкурса за втори пореден път – миналата година е отличен ученикът Георги Христов.

„Научих за конкурса миналата година. В началото се притеснявах да участвам, но учителите ме мотивираха да се включа. След като се класирах на училищния кръг, нямаше как да се откажа и продължи. Сега съм много благодарна, че учителите ми настояваха да участвам, защото получих уникална възможност“, разказва Мадлен. За нея

най-трудно и в двата кръга е да се побере във времето от 60 минути.

„Голямо предизвикателство е и да се опитваш да се съсредоточиш във всяка непозната дума, да се опитваш да я представиш в най-достоверния смисъл и същевременно да запазиш художествения стил на текста. Имаше изрази на

английски, които не звучаха добре на български, така че трябваше да избира друго лексикално съчетание, за да запази смисъла, както и стила на текста“, споделя още тя. Тази

година преводите са посветени на езици и превод. „В текста се разказваше за човек, който на рок фестивал в Англия помага на германски туристи, въпреки че не знае добре езика им.

Снимка: Личен архив

Мадлен Илиева е млада надежда на българската преводаческа школа

Първа стъпка към избор на кариера

Конкурсът „Млади преводачи“ (Jvenes Translatores) се провежда за десета година от генерална дирекция „Писмени преводи“ на Европейската комисия. Всяка година в надпреварата участват само ученици на възраст 17 години. Тази година състезанието е за деца, родени през 1999 г. и се включват 3200 участници от над 700 училища във всички страни членки на Съюза. По регламент учениците могат да избират между 552-те възможни комбинации между всеки два от 24-те официални езика на ЕС. Тази година децата използват 152 езикови комбинации.

Според правилата на състезанието училищата се регистрират в онлайн система, която избира участващите школа на случаен принцип. Страните се представят с толкова училища, колкото е броят на депутатите им в Европарламента. Всяко от тях избира петима участници, като датата и часът на превода са едни и същи за целия ЕС. Текстовете се подбират и проверяват от преводачи от Комисията. Избира се по един победител от всяка страна членка. Шампионите тази година ще получат отличията си на 6 април от еврокомисар Гюнтер Йотингер на церемония в Брюксел.

Целта на конкурса е да популяризира професията на преводачите сред младите хора. От ЕК вече отчетат положителните резултати в тази насока – на 10 февруари започна работата първият преводач, който е бил победител в „Jvenes Translatores“ като ученик. За много участници победата в конкурса се превръща в първа стъпка към избор на кариера.

Впоследствие те поддържат връзка, той учи немски в университета и става преподавател в германско училище. След това съдбата го отвежда и в Италия, а накрая става преводач в Европейската комисия“, разказва победителката.

Голям плюс за силното й представяне е

голямата подготовка по български език и литература

и участието в олимпиади и конкурси по предмета. Явява се и на състезание по английски. „Вярвам, че всеки човек има мисия в живота. Затова е ключово да намериш своето призвание, и да намериш у себе си силите и желанието да развиваш способностите си. Виждам, че и българският, и чуждите езици ми се удават, затова правя всичко по силите си, за да ги развивам“, споделя тя.

Предстоящата церемония в Брюксел е повод за голямо вълнение – най-вече защото ще бъде среща на много хора от различни страни и култури. „По характер съм притеснителна, затова ще работя усилено, за да говоря по-уверено на английски. Посещението ми в Белгия и в Еврокомисията ще бъде изключително преживяване“, споделя момичето. Тя мечтае да учи висше образование в чужбина, като засега се е спряла на Холандия.

„Мадлен се справя отлично и по английски, и по български език. Беше естествено да я насърчим да участва в конкурса. Уменията по родния език са изключително важни, когато става дума за преводи“, коментира Силвана Владимирова, която води часовете на Мадлен по английски език. Преди конкурса тя дава на участниците да

се упражняват, като превеждат текстове от миналогодишни издания на конкурса. Освен това се обсъжда очакваната тема на текстовете. „Прочетох превода на Мадлен – тя се е справила прекрасно. Има изключително ясен изказ, няма нито една дума, която да не е на мястото си“, казва Владимирова. Тя подчертава, че винаги съветва учениците си, че при превода най-важното е да успеят да предадат посланието на текста. Разбира се, без да се отклоняват от оригинала.

„Постижението на Мадлен е резултат от комплексната ѝ работа още от VIII клас. Тогава тя се класира на първо място на олимпиадата по български език и литература на областно ниво. Още при постъпването си в училището се откри като човек, който има афинитет към литературата. Усеща необходимостта ѝ да общува с художествената творба.

Любовта към четенето е фактор, който си личи и в превода“,

коментира преподавателят по български език и литература Милена Стефанова. В часовете по литература тя набляга на уменията на учениците за работа с художествения детайл и усъвършенстване на аналитичната мисъл. Стефанова проверява преводите на учениците след училищния кръг на състезанието, а след това работи с класиралите се нагоре за подобряване на стила и изказа им. „В X клас учениците изучават творби на Шекспир. Поставям им задача да ги четат в оригинал и да правят интерпретации с преводи. Такива упражнения са стъпка към бъдещи успехи“, казва преподавателят по БЕЛ.

Иванка Янкова, директор на Езикова гимназия „Д-р Петър Берон“ – Кюстендил:

За нас победата на Мадлен е много престижна. Фактът, че и миналата година българският победител в „Млади преводачи“ е от нашето училище, ясно говори, че в училището сме натрупали опит за работа с бъдещите лингвисти. Това споделиха и представителите на дирекция „Писмени преводи“ към ЕК. Дватама победители са подготвени от различни преподаватели.

След като разбрахме, че и тази година ще участваме, преподавателите направиха вътрешен подбор, за да изберат най-добрите. В началото Мадлен се притесняваше, но учителите ѝ по английски и по български език я мотивираха да участва.

Прочетох превода, който е със заглавие „От случаен превод до кариера“. Като преподавател по български език и литература, останах силно впечатлена от лекотата и яснотата на израза. Думите бяха подбрани изключително точно и уместно и текстът беше като създаден на роден език. Смятам, че това е мотивирало преводачите от ЕК да я определят за победител.